

ระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา
สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*
THE FUTURE - ORIENTED GUIDANCE ADMINISTRATION SYSTEM IN
SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE
AREA OFFICE

สมเกียรติ เจษฎากุลทวี
Somgiet Jesadakultavee
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
North Eastern University, Thailand
E-mail: somgiet@hotmail.com

บทคัดย่อ

เป็นการวิจัยประยุกต์กับการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ วัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินการแนะแนวตามองค์ประกอบของระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 3) เพื่อพัฒนาและเสนอระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประชากรวิจัยคือ ครูแนะแนวในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 933 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 274 คน เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถาม ซึ่งมี 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและของสถานศึกษา ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการดำเนินการแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตามลำดับองค์ประกอบ ข้อมูลเชิงปริมาณเก็บจากทางไปรษณีย์ ข้อมูลเชิงคุณภาพเก็บจากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสหสัมพันธ์ เรียงลำดับความสัมพันธ์ข้อคำถามจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้าน ผลการวิจัยที่พบ 1) องค์ประกอบของระบบประกอบด้วย องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และข้อมูลย้อนกลับ 2) สภาพปัจจุบันของการดำเนินการแนะแนวตามองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามตัวแปรในองค์ประกอบแต่ละด้าน 3) ในระบบนั้น ทุกตัวแปรด้านปัจจัยนำเข้า มีความสัมพันธ์โดยตรงกับทุกตัวแปรด้านกระบวนการ ทุกตัวแปรด้านกระบวนการ มีความสัมพันธ์โดยตรงกับทุกตัวแปรด้านผลผลิต แล้วมีข้อมูลย้อนกลับจากด้านผลผลิต ข้อมูล

---

* Received 29 January 2020; Revised 29 February 2020; Accepted 29 February 2020

ย้อนกลับนี้ บางส่วนต้องนำเข้ด้านกระบวนการ บางส่วนต้องนำเข้ด้านปัจจัยนำเข้ ซึ่งแล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละกรณี

คำสำคัญ: ระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคต, องค์ประกอบของระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคต, ด้านปัจจัยนำเข้ ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต

Abstract

This is the mix Research between The Applied Research and The Predictive or Correlational Research. The objecttive were to 1) Study the composition of The future Oriented guidance Administration System in schools under The Secondary Education Service Area Office. 2) Study the guidance procedure current follow the composition up of The future-Oriented guidance Administration System in schools under The Secondary Education Service Area Office. 3) Develop and propose The future-Oriented guidance Administration System in schools under The Secondary Education Service Area Office. The 274 samples from the 933 guidance teachers in schools under The Secondary Education Service Area Office in Northeast thailand population research. The two part questionnaires were tool for this Research, part 1 is foundation data for The guidance teachers and School samples, part 2 is 5 level estimate questionnaire about procedure current data in The future-Oriented guidance in schools under The Secondary Education Service Area Office follow the composition ordered. Collected questionnaires by post delivery, and qualitative data by focus group discussion and interview stakeholder for Administration System in schools. Data analysed by using Frequency, Percentage, average ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and Pearson Product-Moment Correlation Coefficient: r , and ordered the correlated question from the highest to the lowest in each composition. The result of Research shown that 1) The system composition are input, process, output and feedback. 2) The current situation of the procedure is highest, variable ordered in each composition. 3) In system, all variable in input composition has directly related to all variable in process composition, all variable in process composition directly related to all variable in output composition, and feedback data from output composition. In feedback some delivery to process, some delivery to input follow by suitability in each case.

Keywords: The Future-Oriented Guidance Administration System, The Composition Of The Future-Oriented Guidance Administration System, Input Process Output

บทนำ

ด้วยพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติให้โรงเรียนและสถานศึกษาจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษา และฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยแก่นักเรียนและนักศึกษา ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก, 2546) และกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้โรงเรียนและสถานศึกษาพัฒนาระบบงานแนะแนว เพื่อช่วยเหลือดูแลนักเรียนและนักศึกษาเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูทุกคนมีบทบาทในการแนะแนว รู้จักและเข้าใจผู้เรียน สามารถค้นพบ และจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และให้คำปรึกษาด้านการดำรงชีวิต การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การศึกษาต่อและการมีงานทำ ทั้งนี้ ให้มีระบบข้อมูลตั้งแต่แรกเข้าเพื่อติดตามดูแลอย่างต่อเนื่องจนสำเร็จการศึกษา (กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง, 2548) ได้กำหนดเวลาเรียน จำนวน 360 ชั่วโมง ให้เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) ได้กำหนดแนวการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ คือ ควรจัดให้สอดคล้องกับหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่ายด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยมีเกณฑ์การประเมินด้านเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ด้านการปฏิบัติกิจกรรม ด้านผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเป็นหลักอ้างอิง โดยยึดหลักการปฏิบัติว่า ปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งในด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน และยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) ได้กำหนดให้การแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดอยู่ในงานวิชาการของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2560) ได้กำหนดให้การแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดอยู่ในงานบริหารวิชาการของสถานศึกษา พร้อมกำหนดหน้าที่ไว้ คือ จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับกระบวนการ

เรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา ติดตามและประเมินผลระบบและกระบวนการแนะแนวในสถานศึกษา ประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) ได้กำหนดให้สถานศึกษาใช้ระบบการแนะแนว และส่งเสริมพัฒนาระบบการแนะแนวในสถานศึกษา เพื่อสร้างทางเลือกในการตัดสินใจศึกษาด้านอาชีพ และประกอบอาชีพในสาขาที่ตนถนัดและสนใจ เพื่อเพิ่มปริมาณผู้เรียนในสัดส่วนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) คณะรัฐมนตรีก็เห็นชอบให้กระทรวงแรงงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดให้การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ดำเนินการให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 - 6 ได้รับการแนะแนวการศึกษาและอาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา (สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2558) กระทรวงแรงงาน ก็ได้ให้ข้อมูลตลาดแรงงานและเสนอแนะการศึกษาต่อในสาขาต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนผ่านทางสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดมา (กระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน, 2559) คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การนิเทศ และแนะแนวการศึกษาทุกระดับทุกประเภท รวมทั้งติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ในแต่ละจังหวัด (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวง ศึกษาธิการ, 2560) เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่มีหน้าที่ส่งเสริมงานการแนะแนวในสถานศึกษา (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2560, 2560)

สำนักนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดให้เตรียมคนในสังคมไทยให้มีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 ด้วยการเสริมสร้างให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ (สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) สำนักนายกรัฐมนตรี ได้เน้นให้พัฒนาเยาวชนช่วงวัยเรียน ในเรื่องทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580), 2562) ได้เน้นให้พัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีให้แก่คนไทย เพื่อการเข้าสู่โลกในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิตประจำวัน (สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2559) กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยเน้นเรื่องการเตรียมคนสู่ศตวรรษที่ 21 ในหลักการในระดับมัธยมศึกษาคือ มุ่งต่อยอดระดับประถมศึกษาด้วยจุดเน้น ดังนี้ 1) จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม คณิตศาสตร์ (STEM) และ

ภาษาต่างประเทศ (ภาษาที่สาม) 2) จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อสร้างทักษะพื้นฐานที่เชื่อมโยงสู่การสร้างอาชีพและการมีงานทำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) และในปีงบประมาณ 2558 ได้จัดทำเอกสารแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ ออกเผยแพร่ เพื่อให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาต่าง ๆ มองเห็นภาพงานอาชีพต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการศึกษาต่อ เพื่อเข้าตลาดแรงงานได้อย่างมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2558) พร้อมนี้ได้ร่วมกับสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทยในการจัดทำเอกสาร การแนะแนวแบบมุ่งอนาคต ออกเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาได้นำไปใช้ปฏิบัติในการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษา เพื่อเตรียมเยาวชนให้มีทักษะที่พร้อมที่จะทำงานในโลกของงานในโลกศตวรรษที่ 21 โดยเอกสารดังกล่าวได้นำเสนอใน 2 เรื่อง ดังนี้ 1) การแนะแนวเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนสู่การเป็นพลเมืองโลกที่มีสุขภาวะ 2) กระบวนทัศน์ใหม่ของการแนะแนว ซึ่งนำเสนอและเน้นใน 3 เรื่อง ดังนี้ 2.1) การแนะแนวที่มุ่งสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน 2.2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการแนะแนว 2.3) การแนะแนวอาชีพสู่อนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2559)

ด้วยนโยบายให้ใช้การแนะแนวในสถานศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเยาวชน เพื่อให้มีสมรรถนะสำคัญด้วยการมีทักษะเพื่อการทำงานในโลกของงานในโลกศตวรรษที่ 21 คือ เรียนแล้วมีงานทำดังกล่าว สถานศึกษามัธยมศึกษาหลายแห่งมีปัญหาในการปฏิบัติ เพราะสถานศึกษามัธยมศึกษาหลายแห่ง ได้แต่งตั้งครูที่มีวุฒิทางการศึกษาอื่นและสังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ให้ปฏิบัติหน้าที่ครูแนะแนว เพราะขาดครูแนะแนว จึงมีผลทำให้ครูแนะแนวไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวในสถานศึกษาได้เต็มที่ และไม่เต็มเวลา การคิดสร้างสรรค์กิจกรรมแนะแนวที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการพัฒนาของโลกในปัจจุบันที่พัฒนามาจากการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงมีน้อยมาก มีเพียงแต่ปฏิบัติงานตาม 5 บริการแนะแนวในสถานศึกษา คือ 1) งานบริการศึกษารวบรวมข้อมูล 2) งานบริการสนเทศ 3) งานบริการให้คำปรึกษา 4) งานบริการจัดวางตัวบุคคล 5. งานบริการติดตามผล ซึ่งทั้ง 5 บริการแนะแนวดำเนินการภายใต้ 3 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา คือ 1) การแนะแนวด้านการศึกษา 2) การแนะแนวด้านอาชีพ 3. การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม โดยทั้ง 3 ขอบข่าย ดำเนินการตามลักษณะภารกิจของการแนะแนวในสถานศึกษา 3 ลักษณะภารกิจ คือ 1) จัดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 2) จัดบริการแนะแนว 3) จัดกิจกรรมและโครงการที่สนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายของการแนะแนวและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่ทักษะของครูแนะแนวใน 5 บริการ ยังต้องได้รับการพัฒนา

จากความเป็นมา ความสำคัญ และสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปกำหนดเป็นนโยบายเกี่ยวกับการแนะแนวในสถานศึกษาให้พัฒนาตามสภาพการพัฒนาของสังคม และนำไปปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษามัธยมศึกษาให้พัฒนายิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินการแนะแนวตามองค์ประกอบของระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. เพื่อพัฒนาและเสนอระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยประยุกต์กับการวิจัยเชิงทำนาย หรือการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (วรณีย์ แกมเกตุ, 2555)

ประชากรวิจัย คือ ครูแนะแนวในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปีการศึกษา 2562 สถานศึกษาละ 1 คน รวมจำนวน 933 คน (สารสนเทศของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19-33, 2562)

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 274 คน

วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบง่ายโดยวิธีจับสลาก ให้ได้จำนวนตามตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (วรณีย์ แกมเกตุ, 2555)

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ร่างแบบสอบถามการวิจัย ซึ่งมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานแนะแนวในสถานศึกษา ขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ถามสภาพปัจจุบันของการดำเนินการแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งข้อคำถามเป็นไปตามลำดับขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหาและตัวแปรที่ศึกษา ในองค์ประกอบของระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

2. นำแบบสอบถามการวิจัยที่อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว เสนอ คณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (IOC) พิจารณาตรวจสอบว่า ข้อคำถามแต่ละข้อมี ความสอดคล้อง (ความครอบคลุม) กับเนื้อหา และ/หรือนิยามตัวแปรที่มุ่งวัดหรือไม่ (วรรณิ แกมเกตุ, 2555) โดยคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือได้มาจากการเลือกโดยเจาะจง จากผู้มีคุณสมบัติดังนี้ 1) เป็นหัวหน้างานแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 1 คน 2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา 1 คน 3) เป็นศึกษานิเทศก์สังกัด เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา 1 คน 4) เป็นอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษาสาขาทางการศึกษา ที่มีวุฒิปริญญา เอกทางการแนะแนว หรือจิตวิทยา หรือจิตวิทยาการแนะแนว การบริหารการศึกษาหรือสาขา อื่นทางการศึกษา 4 คน และคุณภาพเครื่องมือมีค่า 5.00

3. นำข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

4. นำแบบสอบถามการวิจัยที่อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วไป ทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่คล้ายคลึง คือสถานศึกษามัธยมศึกษา 30 แห่งที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง

5. นำข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะจากการทดลองใช้กับกลุ่มที่คล้ายคลึงมาปรับปรุง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามการวิจัยที่อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ไปให้ กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยส่งซองติดแสตมป์ให้พร้อมส่งกลับคืนให้ผู้วิจัย เมื่อตอบข้อ คำถามวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้วไปด้วย โดยมีหนังสือนำส่งจากมหาวิทยาลัยภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ประสานกับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้แบบสอบถามการวิจัยกลับคืน มา

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. นำแบบสอบถามการวิจัยที่ได้รับกลับคืนมา มาตรวจสอบความครบถ้วนของการ ตอบข้อคำถาม

2. นำแบบสอบถามการวิจัยที่ตอบข้อคำถามครบถ้วนมาพิมพ์ข้อมูลในโปรแกรม spss แล้วคำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า สหสัมพันธ์ (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient: r) แล้วจัดลำดับ ความสัมพันธ์ของข้อคำถามจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้าน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นดังนี้ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ย 3.57 อยู่ในระดับมาก 2) ด้านกระบวนการ ซึ่งมี 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 2.1) การแนะแนวที่มุ่งสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย 3.64 อยู่ในระดับมาก 2.2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการแนะแนว มีค่าเฉลี่ย 3.58 อยู่ในระดับมาก 2.3) การแนะแนวอาชีพสู่ออนาคต มีค่าเฉลี่ย 3.58 อยู่ในระดับมาก 3. ด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ย 3.73 อยู่ในระดับมาก

ผลของข้อมูลจากการสนทนากลุ่มและผลของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ได้ดำเนินการดังนี้

ผลของข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ได้ดำเนินการดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า ได้เพิ่มเติมข้อความเหล่านี้ คือ แนวนโยบาย ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เครือข่ายความร่วมมือ คือ จัดหางานจังหวัด สถานศึกษา สถานประกอบการ

2. เพิ่มลูกศรชี้จากข้อมูลย้อนกลับไปที่ กรอบด้านปัจจัยนำเข้า และกรอบด้านกระบวนการ

3. ส่วนล่างสุดของระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้เพิ่มกรอบและข้อความ “ประเมินผลก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ” พร้อมมีลูกศรชี้ไปที่เส้นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อแสดงสายทางการย้อนกลับของข้อมูล

ผลของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ได้ดำเนินการดังนี้

ผลของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดร.ยุทธศาสตร์ กงเพชร ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน ได้เพิ่มรายละเอียดวิธีการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ด้วยหลากหลายบริการแนะแนวในสถานศึกษา ในรายงานการวิจัย ในหัวข้อ ผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่สถานศึกษาปฏิบัติที่ดีที่สุด คือ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาความถนัดทางสาขาวิชาฐานสมรรถนะ เพื่อรองรับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา 2. โครงการการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ในรูปแบบต่าง ๆ คือ รูปแบบฐานสมรรถนะอาชีพระยะสั้น รูปแบบทวิศึกษา รูปแบบเตรียมความถนัดเฉพาะกลุ่มสาขาวิชาชีพอุดมศึกษา รูปแบบการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการทำธุรกิจพอเพียง (ยุทธศาสตร์ กงเพชร, 2562)

ผลของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นายประวิทย์กาศา บุญจุฑาสิริกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนกัลยาณวัตร ได้เพิ่มรายละเอียดในระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในข้อมูลย้อนกลับคือ มีการประเมินผลการทำงานการแนะแนว เปรียบเทียบก่อนการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน และหลังดำเนินงาน งานใดบรรลุผลถือว่าผ่านการประเมิน งานใดมีปัญหา มีอุปสรรคก็ปฏิบัติใหม่

บางอย่างก็แก้ปัญหาที่ปลายทางไปเลยคือแก้ที่ก่อนจะเป็นผลผลิต เช่น การสอนซ่อมเสริม การให้ผู้เรียนทำงานเพิ่มก่อนจะออกเกรด (การแก้เกรด) บางอย่างก็ต้องนำเข้าที่ด้านปัจจัยนำเข้าหรือด้านกระบวนการดำเนินการใหม่ตามวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม เช่น มี ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การแก้ปัญหาบางคนต้องเริ่มใหม่ต้องนำเข้าที่ด้านปัจจัยนำเข้า บางคนเริ่มแก้ปัญหาที่ด้านกระบวนการก็พอ ลูกศรข้อมูลย้อนกลับในระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (ร่าง 2) จึงต้องชี้เข้าที่ด้านปัจจัยนำเข้าด้วย ชี้เข้าด้านกระบวนการด้วย (ประวิทย์กาศา บุญจุฑาสิริกุล, 2562)

ผลของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดร.สิทธิพล พหลทัฬห ผู้อำนวยการโรงเรียนสิทธราชเดชไชชัย ได้ เพิ่มรายละเอียดในระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดังนี้ 1. ด้านปัจจัยนำเข้า ให้เพิ่ม สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อผู้เรียน เช่น สภาวะทางครอบครัว การเลี้ยงดู เศรษฐกิจ สังคม 2. ด้านกระบวนการ ให้เพิ่มการสร้างแรงบันดาลใจสู่อาชีพในอนาคต เช่น การศึกษาแหล่งเรียนรู้จากสถานประกอบการ หน่วยงาน การออกแบบเส้นทางสู่อาชีพในอนาคตที่ต้องการ การพบปะผู้ประกอบการอาชีพ การถ่ายทอดประสบการณ์จากผู้ประกอบอาชีพอย่างหลากหลาย 3. ด้านผลผลิต ให้เพิ่มผลที่เกิดกับผู้เรียน ผลที่เกิดกับครูแนะแนว ผลที่เกิดกับสถานศึกษา (สิทธิพล พหลทัฬห, 2562)

ส่วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้น ผลการวิจัยพบดังนี้

1. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. คือ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า

1.1 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย สถานศึกษามีเครื่องมือ มีอุปกรณ์และเทคโนโลยี มีคณะกรรมการบริหารงานแนะแนวระดับสถานศึกษา ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและของสถานศึกษา มีข้อมูลผู้เรียน มีข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีเครือข่ายความร่วมมือ เช่น สำนักงานแรงงานจังหวัด เครือข่ายภายในสถานศึกษา สถานประกอบการ และมีสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน

1.2 องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 1.2.1 การแนะแนวที่มุ่งสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน 14 ลำดับ 1.2.2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการแนะแนว 8 ลำดับ 1.2.3 การแนะแนวอาชีพสู่อนาคต 5 ลำดับ 1.2.4 การสร้างแรงบันดาลใจสู่อาชีพในอนาคต เช่น การศึกษาแหล่งเรียนรู้จากสถานประกอบการ หน่วยงาน การออกแบบเส้นทางสู่อาชีพในอนาคตที่ต้องการ การรับการถ่ายทอดประสบการณ์จากผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอย่างหลากหลาย

1.3 องค์ประกอบด้านผลผลิต ประกอบด้วย 1.3.1 ครูแนะแนวมีความสามารถในการคิดค้น สร้างสรรค์ คัดเลือก จัดกระบวนการบริการกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 1.3.2 ครูแนะแนวมีทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระบบงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคต 1.3.3 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์หรือผลสำเร็จตาม

ตัวชี้วัดในแต่ละระดับชั้น 1.3.4 ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญด้านต่าง ๆ ที่เป็นผลจากการเรียนรู้ และพัฒนาผ่านบริการและกิจกรรมแนะแนว 1.3.5 ผลที่เกิดกับผู้เรียน ผลที่เกิดกับครูแนะแนว และผลที่เกิดกับสถานศึกษา

1.4 ข้อมูลย้อนกลับ ประกอบด้วย การประเมินผลเปรียบเทียบกับก่อน ดำเนินการ ประเมินผลระหว่างดำเนินการ ประเมินผลหลังดำเนินการ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น ปัญหาการออกกลางคัน ปัญหาที่เรียนไม่สำเร็จตามหลักสูตร เรียนสำเร็จแล้วมีงานทำและสำเร็จผลตามอาชีพที่เลือกไว้ อาชีพที่เลือกสามารถสร้างความมั่นคงทางฐานะครอบครัว เศรษฐกิจ ฐานะทางสังคมของผู้เรียนในปัจจุบันและที่คาดการณ์ในอนาคต มีความสุขระหว่างเรียน ข้อมูลใดประเมินแล้วมีผลเป็นเชิงบวกก็ประเมินผ่านการดำเนินการ

2. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2. คือ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินการแนะแนว ตามองค์ประกอบของระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า โดยรวมระดับค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก และลำดับความ

สัมพันธ์จากมากไปหาน้อยตามลำดับในองค์ประกอบแต่ละด้านเป็นดังนี้

2.1 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า เป็นดังนี้ 2.1.1 สถานศึกษามีเครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเพียงพอ 2.1.2 สถานศึกษามีคณะกรรมการบริหารงานแนะแนวระดับสถานศึกษาตามองค์ประกอบ ตามคุณสมบัติ และมีบทบาทหน้าที่ตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 องค์ประกอบด้านกระบวนการ เป็นดังนี้

2.2.1 การแนะแนวที่มุ่งสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน เป็นดังนี้ 2.2.1.1 มีการบริการติดตามผลทั้งจากเอกสารและจากทางเทคโนโลยี 2.2.1.2 มีการบริการศึกษารวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีร่วมดำเนินการ 2.2.1.3 มีการบริการสนเทศทั้งด้วยเอกสารและด้วยทางเทคโนโลยี 2.2.1.4 การบริการจัดวางตัวบุคคลทั้งด้วยวาจาและด้วยทางเทคโนโลยี 2.2.1.5 มีการบริการให้คำปรึกษาทั้งด้วยวาจาและด้วยทางเทคโนโลยี 2.2.1.6 มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยการจัดกระบวนการและบริการแนะแนวที่หลากหลาย มีความเหมาะสม และเพียงพอในการสร้างความเชื่อมั่นได้ว่า ผู้เรียนทุกคนจะประสบผลสำเร็จ 2.2.1.7 มีการประเมินผลผู้เรียนจากการเรียนรู้และพัฒนาผ่านบริการและกิจกรรมแนะแนว 2.2.1.8 มีการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวางแผนการแนะแนว เพื่อกำหนดสมรรถนะสำคัญที่จะเสริมสร้างให้ผู้เรียน 2.2.1.9 บริหารจัดการงานแนะแนวด้วยการจัดระบบการแนะแนว กำหนดบทบาทของครูแนะแนว วางแผนการแนะแนว 2.2.1.10 มีการทำงานเป็นทีมด้วยการประสานและแต่งตั้งคณะบุคคลภายใน และสร้างเครือข่ายภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองให้ร่วมทำงานแนะแนว เพื่อพัฒนาผู้เรียน 2.2.1.11 มีการปฏิบัติงานเชิงรุกเป็นระบบ มีการมุ่งเน้นการส่งเสริมและการป้องกัน ซึ่งคาดการณ์เอาไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ

ตามขั้นตอน และสภาพพัฒนาของผู้เรียนตามความต้องการ สถานการณ์ ปัญหาของผู้เรียนที่อาจเผชิญตามช่วงวัย บริบทและสภาวะการณ์ทางสังคมที่มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้เรียน 2.2.1.12 มีการประเมินการปรับปรุงการบริการการแนะแนว 2.2.1.13 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวของครูแนะแนว จากความสามารถในการจัดระบบการแนะแนว การกำหนดบทบาทหน้าที่ของครู ของครูแนะแนว ของผู้มีส่วนร่วมในการแนะแนว 2.2.1.14 มีการประเมินผลการคิดค้น สร้างสรรค์ของครูแนะแนว จากกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

2.2.2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการแนะแนว
เป็นดังนี้ 2.2.2.1 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกวางแผนการทำงาน 2.2.2.2 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกตั้งคำถาม 2.2.2.3 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต 2.2.2.4 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกรวบรวมจัดระเบียบข้อมูลที่มี หรือที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งที่ได้มาจากอินเทอร์เน็ต 2.2.2.5 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกเชื่อมโยงจัดโครงสร้างข้อมูลที่สัมพันธ์กันให้เข้าเป็นชุดเดียวกัน 2.2.2.6 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงมุมมองความคิด การตัดสินใจ ใช้ภาษา คำพูด อธิบายจากการสังเคราะห์สร้างสรรค์เอง 2.2.2.7 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกประเมินข้อมูล เพื่อให้เกิดทักษะการตัดสินใจว่า ข้อมูลความรู้ เหมาะสมหรือไม่ มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด 2.2.2.8 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกเสนอรายงานที่จัดทำเองจริง ๆ เพื่อยกระดับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทุกคน

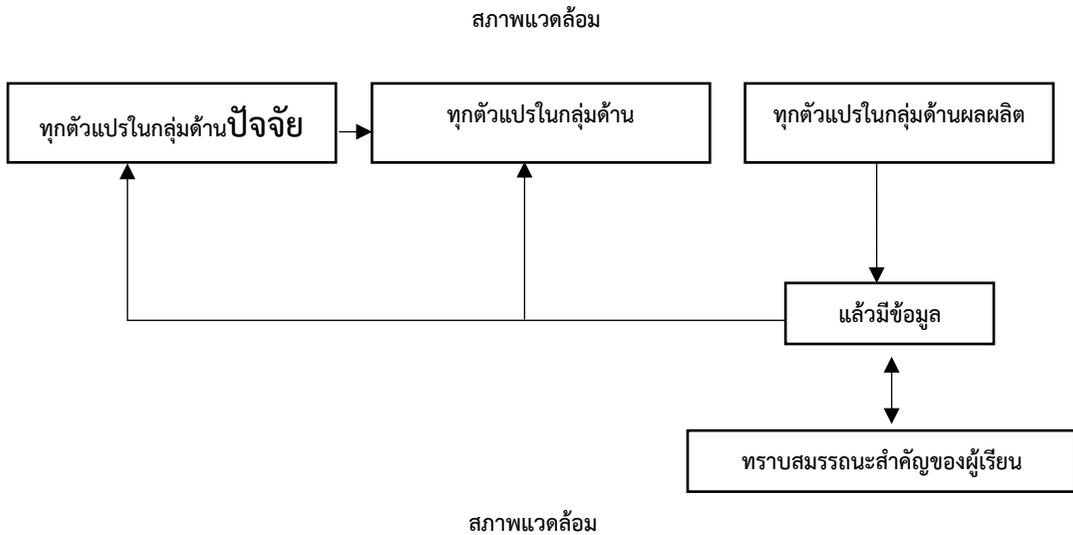
2.2.3 การแนะแนวอาชีพสู่อนาคต เป็นดังนี้ 2.2.3.1 มีกิจกรรมให้ข้อมูลพหุปัญญาที่อาชีพที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน 2.2.3.2 มีกิจกรรมให้ข้อมูลเศรษฐกิจสร้างสรรค์และงานอาชีพในประเทศไทย 2.2.3.3 มีกิจกรรมให้ข้อมูลงานอาชีพในขอบเขตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ 2.2.3.4 มีกิจกรรมให้ข้อมูลแนวโน้มลักษณะกลุ่มงานอาชีพในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ 2.2.3.5 มีกิจกรรมให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต

2.3. องค์ประกอบด้านผลผลิต เป็นดังนี้ 2.3.1 ครูแนะแนวมีความสามารถในการคิดค้นสร้างสรรค์ คัดเลือกจัดกระบวนการบริการกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทุกคนอย่างเห็นผล 2.3.2 ครูแนะแนวมีทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระบบงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคต 2.3.3 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์หรือผลสำเร็จตามตัวชี้วัดในแต่ละระดับชั้นอย่างเจาะจง เพื่อเป็นแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทุกคน 2.3.4 ผู้เรียนสามารถแสดงถึงสมรรถนะสำคัญด้านต่าง ๆ ที่เป็นผลจากการเรียนรู้และพัฒนาผ่านบริการและกิจกรรมแนะแนว

3. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3. คือ เพื่อพัฒนาและเสนอระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ในระบบนั้น ทุกตัวแปรในกลุ่มด้านปัจจัยนำเข้า มีความสัมพันธ์โดยตรงกับทุกตัวแปรในกลุ่มด้านกระบวนการ และทุกตัวแปรในกลุ่มด้านกระบวนการ มีความสัมพันธ์โดยตรงกับทุกตัวแปรในกลุ่มด้าน

ผลผลิต แล้วมีข้อมูลย้อนกลับจากกลุ่มด้านผลผลิต จึงได้ทราบสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และข้อมูลย้อนกลับนี้ บางส่วนก็ต้องนำเข้าไปเป็นตัวแปรด้านกระบวนการเพื่อผลิตใหม่ให้มีสมรรถนะสำคัญตามที่ต้องการ บางส่วนก็ต้องนำเข้าไปเป็นตัวแปรด้านปัจจัยนำเข้าเริ่มต้นใหม่เพื่อพัฒนาให้มีสมรรถนะสำคัญตามที่ต้องการ ซึ่งแล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละกรณี ซึ่งลักษณะของระบบและความสัมพันธ์ มีรายละเอียดดังปรากฏในแผนภาพข้างล่าง คือ

แผนภาพที่ 1 ระบบความสัมพันธ์ของตัวแปรกลุ่มด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ตำแหน่งของครูแนะแนวในสภาพปัจจุบันร้อยละ 89.52 เป็นครูสังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นแต่ได้รับมอบหมาย หรือได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ครูแนะแนวในสถานศึกษาอีกตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งให้เห็นถึงการขาดแคลนครูแนะแนว และครูสังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวได้เต็มที่และไม่เต็มเวลา โอกาสคิดสร้างสรรค์กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนจึงมีน้อยมาก สอดคล้องกับ ปรารณิ ตันติตระกูล ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยการควบคุมงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 - 10 โดยผลการวิจัยพบว่า ขาดแคลนครูหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้มีความสามารถอย่างแท้จริงหรือที่สำเร็จการศึกษาทางการแนะแนวโดยตรง ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลทำได้ไม่เพียงพอ และผู้รับผิดชอบงานแนะแนวต้องมีความสามารถหรือมีทักษะใน

การใช้เทคโนโลยี (ปราณี ตันติตระกูล, 2556) และสอดคล้องกับ วิจิตพร มากมูล ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาวิธีการจัดการความรู้ในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในจังหวัดเพชรบุรี โดยผลการวิจัยพบว่า ต้องมีการจัดเก็บความรู้ด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บความรู้ในงานด้าน การส่งเสริมสุขภาพและความปลอดภัยของผู้เรียน มีเว็บไซต์จัดเก็บความรู้ในงานปกครองและวินัย นำสื่อมัลติมีเดียมาจัดเก็บความรู้ในงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานแนะแนว และการบริการข่าวอาชีพ (วิจิตพร มากมูล, 2553)

2. ระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ศึกษามืองค์ประกอบ คือ องค์กรประกอบด้านปัจจัยนำเข้า องค์กรประกอบด้านกระบวนการ และองค์กรประกอบด้านผลผลิต ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ จตุทอง ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานแนะแนวอาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาและประเมินความเหมาะสมของระบบการบริหารงานแนะแนวอาชีพ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ 1. ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารงานแนะแนวอาชีพระดับสถาบันการอาชีวศึกษา คณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวอาชีพระดับสถานศึกษา และปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งมีหลักสูตรฝึกอบรมการแนะแนวอาชีพ บุคลากร สถานที่ งบประมาณ 2. ด้านกระบวนการ คือ การจัดบริการแนะแนวอาชีพ 5 บริการ คือ บริการสำรวจนักศึกษาเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล 3. ด้านผลที่ได้รับ คือ นักศึกษาตัดสินใจเลือกอาชีพตามความพร้อม ความถนัด และตามศักยภาพของตนเอง (สมพงษ์ จตุทอง, 2558) และ สอดคล้องกับ อนุสรรา บุตรเพ็ง ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1. ด้านปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ประเภทบุคคล/องค์กร ประเภทวิธีการ ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก 2. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 5 บริการแนะแนวในโรงเรียน คือ บริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล 3. ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และคุณภาพของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด (อนุสรรา บุตรเพ็ง, 2558)

3. สภาพปัจจุบันของการดำเนินการแนะแนวซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบและองค์ประกอบย่อยของด้านกระบวนการเป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ศึกษาพบประกอบด้วย 3.1 การแนะแนวที่มุ่งสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน 14 ลำดับ 3.2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการแนะแนว 8 ลำดับ คือ 3.2.1 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกวางแผนการทำงาน 3.2.2 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกตั้งคำถาม 3.2.3 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต 3.2.4 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกรวบรวมจัดระเบียบข้อมูลที่มี หรือที่ได้มา

จากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งที่ได้มาจากอินเทอร์เน็ต 3.2.5 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกเชื่อมโยงจัดโครงสร้างข้อมูลที่สัมพันธ์กันให้เข้าเป็นชุดเดียวกัน 3.2.6 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงมุมมองความคิด การตัดสินใจ ใช้ภาษา คำพูด อธิบายจากการสังเคราะห์สร้างสรรค์เอง 3.2.7 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกประเมินข้อมูลเพื่อให้เกิดทักษะการตัดสินใจว่า ข้อมูลความรู้ เหมาะสมหรือไม่ มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด 3.2.8 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกเสนอรายงานที่จัดทำเองจริง ๆ เพื่อยกระดับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทุกคน 3.3 การแนะนำอาชีพสู่อนาคต 5 ลำดับ คือ 3.3.1 มีกิจกรรมให้ข้อมูลพหุปัญญากับอาชีพที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน 3.3.2 มีกิจกรรมให้ข้อมูลเศรษฐกิจสร้างสรรค์และงานอาชีพในประเทศไทย 3.3.3 มีกิจกรรมให้ข้อมูลงานอาชีพในขอบเขตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ 3.3.4 มีกิจกรรมให้ข้อมูลแนวโน้มลักษณะกลุ่มงานอาชีพในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ 3.3.5 มีกิจกรรมให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต สอดคล้องกับ พุทธยา เลิศมานพ ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยพบว่า ด้านกิจกรรมแนะแนว ควรกำหนดชั่วโมงและห้องแนะแนวให้ชัดเจน จัดอบรมสัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงาน ส่งเสริมให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม (พุทธยา เลิศมานพ, 2557) และสอดคล้องกับมิมสมาลัยภรณ์ บุตรดี (มิมสมาลัยภรณ์ บุตรดี, 2553) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อตอบสนองการวางเป้าหมายการสอบเข้าศึกษาต่อในคณะสาขาวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ปีการศึกษา 2553 โดยพบว่า ผู้เรียนมีความต้องการปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวที่มีการวางเป้าหมายการสอบเข้าศึกษาต่อในคณะสาขาวิชา จนมีทักษะการเรียนรู้ในการวางแผนเลือกแนวทางการสอบ เพื่อเข้าศึกษาต่อได้เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง โดยมีผลมาจากการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ที่ส่งเสริมตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ พันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ (สารนิพนธ์ ปีการศึกษา 2556) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยพบว่า 1. ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการประเมินตนเอง ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการวางแผน และด้านการแก้ปัญหา อยู่ในระดับสูง ครูแนะแนวจึงควรนำเทคนิควิธีการทางจิตวิทยาและการแนะแนว มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนทั้งรายบุคคลและกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ตนเอง เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และมีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ เพื่อให้การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพของผู้เรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ในด้านการตั้งเป้าหมาย ครูแนะแนวจึงควรศึกษารูปแบบการวางแผนอาชีพและความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถแห่งตน ซึ่งแสดงให้เห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและสูง แล้วนำมาประยุกต์ใช้กับการแนะแนวในสถานศึกษา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจเลือกอาชีพได้ดีที่สุด (พันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ, 2556) สอดคล้องกับ เสาวลักษณ์ โรจน์สุธี ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยของการไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้: กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดระยอง โดยพบว่า ปัจจัยของการไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ของผู้เรียนจากสถานศึกษาทั้งในเขตเมืองและนอกเขตเมืองไม่แตกต่างกัน โดยปัจจัยของการไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก คือ 1. ปัจจัยทางด้านครอบครัวมี 2 สาเหตุคือ 1.1 การให้อิสระในการเลือกอาชีพของผู้เรียนมากเกินไป ไม่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกอาชีพหรือการศึกษา ทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่เลือกไม่ได้ว่าตนเองจะเรียนอะไรต่อไปในอนาคต และการที่ผู้เรียนไม่ได้รับข้อมูลจากผู้ปกครองในเรื่องของการเรียนต่อหรืออาชีพในอนาคตนั้น ส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกแคว้งคว้าง ไม่มีแนวทางและไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ 1.2 เศรษฐฐานะทางครอบครัว แม้ว่าครอบครัวจะสนับสนุนให้เรียนต่ออย่างเต็มที่ และแม้ผู้เรียนจะทราบว่าสามารถกู้เรียนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ได้ แต่ผู้เรียนได้ให้เหตุผลว่าทางบ้านมีหนี้สินและภาระมากแล้ว ไม่อยากเพิ่มภาระให้ครอบครัวอีก จึงเกิดความลังเลใจ ไม่แน่ใจว่าตนเองจะเลือกอาชีพอะไรจึงจะเหมาะสมกับตนเอง 2. ปัจจัยทางด้านสถานศึกษามี 2 ปัจจัย คือ 2.1 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สถานศึกษายังให้ข้อมูลเรื่องการเรียนต่อไม่เพียงพอกับที่ผู้เรียนต้องการ เช่น การเตรียมตัวเข้าศึกษาต่อในคณะต่าง ๆ 2.2 การจัดกิจกรรมเรื่องการค้นพบความถนัดในอาชีพของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไม่เพียงพอ ผู้เรียนส่วนใหญ่ที่ไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ เนื่องจากยังไม่พบศักยภาพของตนเอง และหวังที่จะให้สถานศึกษาเป็นส่วนช่วยชี้แนะให้ว่า ตนเองเหมาะกับอาชีพอะไร เหมาะกับการเรียนต่อคณะอะไร ผู้เรียนในกลุ่มนี้ต้องการรู้ถึงตัวตนที่แท้จริงของตนเองว่า ลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ ความถนัดของตนเองนั้น เหมาะสมกับอาชีพแบบใด ดังนั้น การที่สถานศึกษาจัดกิจกรรมเรื่องการค้นพบความถนัดในอาชีพของผู้เรียนไม่เพียงพอ ทำให้ผู้เรียนไม่รู้จักตนเอง ไม่รู้ถึงความสามารถ ความถนัดที่แท้จริงของตนเอง ทำให้สับสน และไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ 3. ปัจจัยส่วนบุคคลมี 2 ปัจจัย คือ 3.1. การรับรู้ความสามารถของตนเองไม่ตรงตามความเป็นจริงและไม่มั่นใจในตนเองต่อการเลือกอาชีพ โดยให้เหตุผลว่า กลัวคะแนนไม่ถึง กลัวสอบไม่ติด ทั้ง ๆ ที่ผู้เรียนบางส่วนที่กลัวสอบไม่ติดนั้น มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี (เกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.00) ผลกระทบที่ตามมาคือ อาจทำให้ผู้เรียนเลือกอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง หากผู้เรียนมีความมั่นใจในการเลือกอาชีพ มั่นใจในความสามารถของตนเอง ผู้เรียนก็จะสามารถตั้งเป้าหมาย และพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้ประกอบอาชีพที่ตนเองต้องการ และเหมาะสมกับความสามารถของตนเองจริง ๆ 3.2 ความคาดหวังที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง คือผู้เรียนคาดหวังในผลลัพธ์อย่างหนึ่ง แต่ความสามารถไม่

สอดคล้องกับความคาดหวังนั้น จะทำให้ผู้เรียนไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพของตนเองได้ (เสาวลักษณ์ โรจน์สุธี, 2559) สอดคล้องกับ วาริน โปธินัย และจักรพงษ์ สุวรรณอาศน์ ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อประเภทสามัญศึกษาและประเภทอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยพบว่า คำแนะนำของครูประจำชั้นมีผลต่อการเลือกศึกษาต่อที่สุด รองลงมาคือคำแนะนำของครูแนะแนวในสถานศึกษา (วาริน โปธินัย และจักรพงษ์ สุวรรณอาศน์, 2553) และสอดคล้องกับ นงคณัฐ สิงโพร็ทอง ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี - สระบุรี โดยพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากถึง 5 บริการแนะแนวในสถานศึกษา แต่ควรมีการสำรวจความต้องการของผู้เรียนที่มีต่อการแนะแนว ก่อนจะวางโครงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ (นงคณัฐ สิงโพร็ทอง และคณะ, 2554)

ส่วนการพัฒนาและเสนอระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จะนำเสนอเป็นข้อ 3. ในหัวข้อ “การนำผลการวิจัยไปใช้” ต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

คือ การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยจัดเครื่องมือหลักนั้นให้เป็นกลุ่มตัวแปรด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ด้วยระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นั้น ประกอบด้วยทรัพยากรการบริหารด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีเครื่องมือหลักคือเทคโนโลยีในการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ด้วยการมีครูแนะแนวที่สำเร็จการศึกษาทางการแนะแนวหรือทางจิตวิทยาการแนะแนวที่มีความรู้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ปฏิบัติหน้าที่ เป็นหลัก จึงขอเสนอแนะดังนี้

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรใช้เทคโนโลยีร่วมกับการปฏิบัติงานแนะแนวตาม 5 ภาระงานแนะแนว ที่สถานศึกษาปฏิบัติอยู่เดิมให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
2. ควรเสนอให้จัดสรรอัตราและบรรจุแต่งตั้งครูแนะแนวให้ครบตามเกณฑ์ครูแนะแนวต่อผู้เรียนทุกสถานศึกษามัธยมศึกษา
3. สถานศึกษามัธยมศึกษาควรนำระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคตในสถานศึกษาไปใช้ปฏิบัติในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาเพิ่มขึ้นไปอีก

การวิจัยครั้งต่อไป

1 ควรวิจัยหาบริการและกิจกรรมแนะแนวที่หลากหลายและเหมาะสม อันจะเป็นการสร้างความมั่นคงใจให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้อาชีพจริง มุ่งพัฒนาสมรรถนะสำคัญของตนเองให้ดียิ่งขึ้น แล้วตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ เพื่อการเข้าสู่อาชีพในโลกของงานในโลกศตวรรษที่ 21 คือเรียนแล้วมีงานทำตามที่ตนชอบ ตามที่ตนมีความถนัด มีทักษะ มีความสามารถ พร้อมมีทรัพยากรที่จะสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพื่อให้อยู่ในโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข

2 ควรวิจัยหาเทคโนโลยี ที่สามารถประยุกต์ใช้ในงานแนะแนวร่วมกันได้ทั้งประเทศ เพื่อให้มีมาตรฐานในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการแนะแนวเดียวกันทั้งประเทศ

เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง. (2549). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่ 1 ก หน้า 14 (6 มกราคม 2549).

กระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน. (2559). *คู่มือการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เส้นทางการศึกษาสู่อาชีพ*. กรุงเทพมหานคร: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2562*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2559). *การแนะแนวแบบมุ่งอนาคต*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2558). *แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*

- ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2560). *มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวง ศึกษาธิการ. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนพิเศษ 96 ง หน้า 14 (3 เมษายน 2560)*.
- นงศันุช สิงโพร็ทอง และคณะ. (2554). ศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี-สระบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนพิเศษ 295 ง หน้า 13 (29 พฤศจิกายน 2560)*.
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580). (2562). *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 51 ก หน้า 1 (18 เมษายน 2562)*.
- ประวิทย์กาศา บุญจุฑาสิริกุล. (2562 พฤศจิกายน 2562). ระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคต ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (ร่าง 2). (สมเกียรติ เจษฎากุลทวี, ผู้สัมภาษณ์)
- ปราณี ตันดิตระกุล. (2556). ปัจจัยการควบคุมงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา. ใน *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก. (2546). *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 95 ก หน้า 1 (2 ตุลาคม 2546).*
- พฤตยา เลิศมานพ. (2557). การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ใน ทศวรรษที่สองของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- พันธุ์ทิพย์ พิชรพงศ์พรรณ. (2556). การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ใน *สารนิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- มิสมาลัยภรณ์ บุตรดี. (2553). การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อตอบสนองการ วางเป้าหมายการสอบเข้าศึกษาต่อในคณะ-สาขาวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ปีการศึกษา 2553. ใน *รายงานการวิจัย. โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี.*
- ยุทธศาสตร์ กงเพชร. (2562 พฤษจิกายน 2562). ระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคต ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (ร่าง 2). (สมเกียรติ เจษฎากุลทวี, ผู้สัมภาษณ์)
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3).* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาริน โพนินัย และจักรพงษ์ สุวรรณอาศน์. (2553). *การศึกษาปัจจัย ที่มีผลต่อการเลือกศึกษา ต่อประเภทสามัญศึกษาและประเภทอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิติต์ ปีการศึกษา 2553. อุดรดิติต์: วิทยาลัยเทคโนโลยี อุดรดิติต์.*
- วิจิตพร มากมูล. (2553). การศึกษาวิธีการจัดการความรู้ ในการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในจังหวัด เพชรบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สมพงศ์ จตุทอง. (2558). การพัฒนาระบบการบริหารงานแนะแนวอาชีพโดยใช้ กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. ใน *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระ นครเหนือ.*
- สารสนเทศของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19-33. (2562). *รายชื่อโรงเรียน ปี การศึกษา 2562. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.*

- สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ กิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560-2564*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2558). *มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2558 เรื่อง การเตรียมความพร้อมแก่กำลังแรงงานก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2559). *พิมพ์เขียว Thailand 4.0 โมเดล ขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน พุทธศักราช 2559*. กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สิทธิพล พหลทัฬห. (2562 พุทธศักราช 2562). ระบบการบริหารงานแนะแนวแบบมุ่งอนาคต ใน สถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (ร่าง 2). (สมเกียรติ เจษฎากุลทวี, ผู้ สัมภาษณ์)
- เสาวลักษณ์ โรจน์สุธี. (2559). ปัจจัยของการไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้: กรณีศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดระยอง. ใน *วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนการมนุษย์*. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อนุสร บุตระเพ็ง. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.